

የዛሬው ትውልድ ከዓድዋ ምን ይማር !

አባ መላኩ 02-19-17

የዓድዋን ድል 121ኛ ዓመትን ለመዘከር ጥቂት ቀናት ቀርተውናል። ስለ ዓድዋ ድል አንጻራቁነትና ዘመን ተሻጋሪነት በርካታ የታሪክ ተመራማሪዎች የየራሳቸውን ምስክርነት ሰጥተዋል። ሁሉም የታሪክ ጸሃፊዎች የዓድዋ ድል የኢትዮጵያን ብቻ ሳይሆን የአፍሪካን፣ ከዚያም አልፎ የመላ ጥቁር ህዝቦችን ታሪክ ቀያሪ ክስተት እንደሆነ ይስማማሉ። ኢትዮጵያ ኢትዮጵያዊያኖች ልዩነታቸውን አቻችለው አገራቸውን ሊወር የመጣውን ዘመናዊ መሳሪያ የታጠቀውን የአውሮፓ ሃይል በኋለቀር መሳሪያ መመከት መመከት ችለዋል። ለዓድዋ ድል መገኘት ዋናና ትልቁ ምክንያት የኢትዮጵያ ብሄሮች፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦች ልዩነታቸውን አቻችለው አንድነታቸውን አጠናክረው ወራሪውን የቀኝ ገዥ ሃይል መመከት በመቻላቸው ነው።

የዓድዋ ድል አውሮፓዊያን አፍሪካን የሚያዩበትን የተሳሳተ መነጻር እንዲለውጡት አስገድዷቸዋል። በአውሮፓዊያን ስለአፍሪካ ያላቸውን የንቀት አተያይ እንዲያጤኑት፣ ጥቁሮቹ ለመብቶቻቸው የሚሞቱ መሆናቸውን እንዲረዱት አድርጓቸዋል። አውሮፓዊያን አፍሪካን የሚወስዷት የኋለቀርና አቅም የሌላቸው ህዝቦች መኖሪያ አድርገው የነበረውን አስተሳሰብን ያስወገደው የዓድዋ ድል ነው። የዓድዋ ድልን የተመለከቱ የአለም ጥቁር ህዝቦች የፀረ-ቅኝ አገዛዝ ንቅናቄ እንዲያቀጣጥሉ ሞሯል ሆኗቸዋል። ወራሪውን ሃይል ጨምሮ በዘመኑ የነበሩ አውሮፓ ሃያላን መንግስታት በአፍሪካን ለመቀራመት የሚያደርጉትን ሩጫ እንደገና እንዲያጤኑት አስገድዷቸዋል። ለአብነት የኢትዮጵያን ነፃና ሉዓላዊ አገርነትን ሳይወዱ በግድ እንዲቀበሉ ሆነዋል። ከዓድዋ ድል ማግስት ምዕራባዊያኖች በአዲስ አበባ ኤምባሲያቸውን ከፍተው ዲፕሎማሲያዊ ግንኙነታቸውን ጀምረዋል።

የዓድዋ ድል ሁሉንም ኢትዮጵያዊያን በአንድ ጥላ ማሰባሰብ የቻለ አለምን ያስደመመ ታላቅ ተጋድሎ ነው። የዓድዋ ድልን ልዩ ከሚያደርጉት ነገሮች መካከል በቀዳሚነት የሚነሳው ሁሉም ኢትዮጵያዊያን በመካከላቸው ያሉትን በርካታ ልዩነቶቻቸውን ወደጎን በማድረግ የጋራ ጠላታቸው የሆነውን የውጭ ወራሪ ለመመከት መዝመታቸው ነው። ሁሉም የአፍሪካ አገሮች እዚህ ግባ በማይባል ትግል አገራቸውን ለአውሮፓ ቅኝ ገዢዎች አሳልፈው ሲሰጡ ኢትዮጵያዊያኖች ግን በተጋድሎ የአገራቸውን ዳር ድንበር ማስከበር ችለዋል።

እንደ ዶናልድ ሌቪን ያሉ የታሪክ ተመራማሪዎች እንደሚሉት የአደዋ ድል ለኢትዮጵያ ህዝቦች የኋለ ታሪካቸው የትብብር ማሳያ ነው ሲሉ ጽፈዋል። አዎ ይህ አባባል ትልቅ መልዕክት ያለው ነው። የኢትዮጵያ አርሶ አደሮች ስንቅና ትጥቃቸውን ተሸክመው በአግራቸው ሺህ ኪሎሜትሮችር ተጉዘው የአውሮፓ ዘመናዊ መሳሪያን የታጠቀን ጦር ገጥመው ድል ማድረግ መቻላቸው ምን ያህል ጥልቅ የአገር ፍቅር እንዳላቸው የሚያሳይ ነው። የዓድዋ ድል የአያቶቻችንን የአገር ፍቅር ጽናት ያረጋግጣል፤ የዓድዋ ድል የአያቶቻችንን የመቻቻል ባህል ያሳያል፤ የዓድዋ ድል አያቶቻችን በመካከላቸው ያለውን ልዩነቶች እንዴት በአግባብ እንደያዙት ያስተምራል፤ ባዕዳን በልዩነታቸው እንዳይጠቀም እንደተከላከሉ ያሳያል ፤ አዎ አዲሱ ትውልድ ከዓድዋ ድል በርካታ መልካም ነገሮችን ሊቀስም ይገባል።

በዓድዋ ጦርነት ወቅት የታየው የአንድነትና የትብብር መንፈስ ሁኔታ አለምን ብቻ ሳይሆን ኢትዮጵያዊያን መሪዎችን ጭምር የሚያስገርም ነበር። ጥሪ የደረሰው የትኛውም ብሄር፣ ብሄረሰብና ህዝብ ለጦርነቱ ስኬት የሚችለውን ሁሉ አድርጓል። ሁሉም በአቅሙ ስንቅ ከማዘጋጀት እስከ ግንባር መሰለፍ ድረስ ተሳትፎ አድርጓል።

በቅኝ ግዛት ዘመን የአውሮፓ ወራሪ ሃይሎች አፍሪካን ለመቀራመት ይጠቀሙበት የነበረው ቀዳሚ ስትራቴጂ ከፋፍለህ ግዛው የሚባለውን ስትራቴጂ ነበር። ወራሪው የኢጣሊያ ሃይልም የኢትዮጵያ ህዝቦችን የትግል መንፈስ ለማዳከም ሲል የተለያዩ የመከፋፈያ ስልቶችን ለመጠቀም ቢሞክርም ህብረተሰቡ በአገሩ ሉዓላዊነት ላይ አንደራደርም በማለቱ የከፋፍለህ ግዛ ፖሊሲው ሊሳካለት አልቻለም።

የአባቶቻችን የአንድነት የትግል መንፈስ ለአሁኑም ሆነ ለቀጣዩ ትውልድ ትልቅ ትምህርት ሊሰጥ የሚችል ነው። እንደእኔ እንደኔ ዛሬ ያ የአያቶቻችንና መንፈስ ያስፈልገናል። በቅርቡ እንደተመለከትነው አንዳንድ ወገኖች የግብጽና ኤርትራ መንግስታትን ድብቅ አጀንዳ ለማሳካት ሲሯሯጡ ተመልክተናል። እነዚህ አካላት አያቶቻችን ለአገራቸው አንድነት ሲሉ የከሰከሱትን አጥንት ያፈሰሱትን ደም እየረገጡ እንደሆነ ያስተዋሉት አይመስለኝም።

በቅኝ ግዛት ማስፋፋት ሩጫ ወቅት የአውሮፓ ወራሪ ሃይል በርካታ የአፍሪካ አገሮችን በቀላሉ ማንበርከክ ቢችሉም ኢትዮጵያ ግን ዘመናዊ መሳሪያ የታጠቀውን የጣሊያን ጦር አሳፍራ በመመለስ ለነጻነቷ አሻፈረኝ የሚሉ ህዝቦች መኖሪያ መሆኗን በተግባር አሳይታለች። ኢትዮጵያዊያን ልዩነታቸውን ማቻቻል የሚችሉ፣ ምንም ያህል የውስጥ ቅራኔ ቢኖራቸውም የጋራ ጠላት በመጣ ጊዜ ሁሉም ኢትዮጵያዊያን አንድ መሆን የሚችሉ መሆናቸውን በአድዋ ድል በተግባራ አሳይተዋል።

ለጦርነት ስኬት ዘመናዊ መሳሪያ ብቻውን ፋይዳ እንደሌለው ይልቁንም የአላማ ጽናትና ፍቅር ትልቁን ድርሻ እንደሚይዝ በዓድዋ ጦርነት ኢትዮጵያዊያን ለአለም አረጋግጠዋል። ጣሊያኖች በወቅቱ ለራሳቸው ዘመናዊ መሳሪያና በቂ ዝግጅት በሰጡት ትልቅ ግምት እንዲሁም ኢትዮጵያዊያንን የተከፋፈሉና ኋላቀር መሳሪያ የታጠቁ ናቸው በሚል ስሌት ሳቢያ የአውሮፓው ግዙፍ ሰራዊት በኢትዮጵያ አገር ወዳድ አርሶ አደሮች ሽንፈትን ተከናኝቧል። በዚህም ሳቢያ በቅኝ ገዢዎች ዘንድ ትልቅ መደናገርን ፈጥሯል።

ከላይ ለማንሳት እንደተሞከረው ለዓድዋ ድል ስኬት የኢትዮጵያ ብሄሮችና ብሄረሰቦች የነበራቸው ልዩነት ወደጎን በማድረግ በወራሪው ጠላት ላይ በጋራ መሰለፍ መቻላቸው ነው። አዎ ኢትዮጵያዊያን ሁሌም በውስጥ ጉዳያቸው ማንም ጣልቃ እንዲገባ እንዲሁም ማንም የውጭ ሃይል የአገራቸውን ህልውና እንዲደፍር አይፈቅዱም። ለዚህ በርካታ ማሳያዎችን ማንሳት ይቻላል። በቅርቡ በኢትዮ - ኤርትራ ጦርነት ወቅት የኤርትራው መንግስት ኢትዮጵያ ተከፋፍላለች፤ ከእንግዲህ ህዝቡ በአንድነት ሊቆም አይችልም በሚል የተሳሳተ እሳቤ ወረራ ፈጽሞ ነበር። ይሁንና ኢትዮጵያዊያን ምንም አይነት ልዩነት ቢኖራቸውም በአገር ጉዳይ ላይ አንድ ናቸው። ይህንንም በተግባር አሳይተዋል። የኤርትራ መንግስት ለዓመታት የገነባውን ሰራዊት በቀናት ምናልባትም በወራት ውስጥ ነበር የወራሪውን ሃይል አክርክሪ መሰበር የቻሉት። ይህ ነው አንድነት፤ ይህ ነው ኢትዮጵያዊነት።

አያቶቻችን ባላቸው የአገር መውደድና የጀግንነት መንፈስ ወራሪውን የጣሊያን ጦር መመከት መቻላቸው አገራቸውን ከቅኝ ግዛት ታድገዋታል። እኛንም በራሳችን ስብዕና እንድንኮራ አድርገውናል። እኛም ድህነትን በመዋጋት የተሻለች ኢትዮጵያን ለቀጣዩ ትውልድ ማውረስ ይኖርብናል። በመሆኑም የዚህ ትውልድ ገድጅ መሆን ያለበት ድህነትን መዋጋት ነው። የድህነት ወጊያ ደም አይጠይቅም፤ አካል መጉደልንም አይጠይቅም፤ ከእዚህ ትውልድ የሚፈለገው በተሰማራበት የሰራ መሰክ በታማኝነትና በቅንነት ህብረተሰብን ማገልገል ብቻ ነው።

የዓድዋ ድል ኢትዮጵያዊያኖች በቅኝ ግዛት ላይ የማያወለዳ አቋማቸውን ያስመሰከሩበት ትልቅ ገድል ነው። የዓድዋ ድል የፍትህ መንገድን ሰዎች በጋራ መከላከል እንደሚችሉ የሳዩ ታላቅ የዓለማችን ክስተት ነው። ምክንያቱም በዚያን ወቅት፣ እንደዚህ ያለ ታላቅ ህዝባዊ ተጋድሎ በየትኛውም የዓለም አገር ተደርጎ አይታወቅም። ዓድዋ

የመላው አፍሪካዊያን በቻ ሳይሆን የመላው ጥቁር ህዝብ ከዚያም አልፎ የመላው ፍትህ የተጓደለበት ህዝብ ድል ነው። የአሁኑ ትውልድ ከዓድዋ ድል ሊቀስመው የሚገባ ዋናው ትምህርት በአገራዊ ጉዳይ ላይ ልዩነት ማድረግ እንደማይገባ ነው። የውስጥ ችግሮቻችን እንዳሉ ሆነው ከውጭ የሚቃጠል ወረራንም ይሁን ከውስጥ የሚነሳን አገር የማፍረስ ዘመቻን በጋራ የመከላከል ሃላፊነትን ካለፉት ትውልዶች ልንማር ይገባል።